

Installation. Randi & Katrine fylder Arkens svære kunstakse, så man helt glemmer, at den er stor og rå som en lagerhal.

By af brummende tårnkroppe

AF METTE SANDBYE

Det er Randi & Katrine-år. Deres 10 års jubilæum som fuldbefarene kunstnerduo fejres på Arken og senere på foråret med udstilling på KØS og indvielse af en udendørs kunstrute i Køge.

I 2005 tog Randi Jørgensen og Katrine Malinovsky (f. 1974 og 1976) afgang fra Kunstakademiet i København, og allerede dengang, på afgangsudstillingen, lagde man mærke til duoen. Med deres eventyrlandskab i miniature, som man skulle kigge ind på gennem et lillebitte glughul, lagde de sig et sted, ingen andre gjorde. Og sådan har de holdt ved – om de udsmykker Ærøfærgen eller Irma-dåser, udstiller på museum eller ude i det offentlige rum.

De blander skulptur, arkitektur og installation, i et poppet, inviterende, cirkusagtigt, legende udtryk med hverdagsagtige motiver som huse, skibe, take-away-kultur og frugter med referencer til barndom, kunst og kulturhistorie. Det hele er altid udført med sirlig præcision og håndværksmæssig finesse. Og så lægger de med syn og sanser. Skalaforhold twistes, så stort bygges meget småt, mens småt, eksempelvis en papæske til »Kinamad« eller en ananas, bygges kæmpestor. Og byggematerialerne er også sjældent, hvad de ved første øjekast giver sig ud for.

Sådan er det også på Arken lige nu. I mere end en måned har de to kunstnere boet i den 150 meter lange kunstakse i husets midte for at opbygge en kæmpestor installation, der består af elleve transformatorårne placeret

ned gennem aksen som en by af tårne. Det uhyrligt store og i den ene ende 12 meter høje rum er meget svært at fylde ud. Siden Christian Boltanskis udstilling, *Menschlich* i 1998, hvor han med ét samlet og meget vellykket greb fyldte alle vægge helt tæt med fotos af almindelige mennesker, har en lang række kunstnere fra Olafur Eliasson til Katharina Grosse taget skalamæssigt voldsomme livtag med aksen. *Mellem Tårne*, som Randi & Katrines udstilling hedder, er det et af de allermest vellykkede forsøg.

I 2008 viste Randi & Katrine to huse på loftet på Gl Strand, som på surreel eventyrvis lignede menneskeansigter i kraft af lyseffekter og ruders og døres placeringer. Dengang samlede de elkablerne i et lille

transformatorårn bygget til lejligheden, og det er denne birolle i Randi & Katrines teaterkulisseagtige univers, som nu spiller hovedrollen. Vi, der er over 20-30 år, vil helt sikkert genkende disse tårne, der med lån af originaltegninger fra SEAS og DONG er superrealistisk udført. Men med undtagelse af virkelige ledninger og porcelæns-klokker, som ledningsholderne hedder, er de skabt i træ. Overalt i det danske landskab har man siden elektricitetens udbredelse omkring år 1900 kunnet møde disse tårne, som omskaber højspænding til den lavspænding på 230 volt, som vi bruger i vores huse. De er efterhånden nedlagt og erstattet med underjordiske kabler og små grå el-kasser. Disse ensomme og og snart forsvundne tårne repræsenterer et overset stykke Danmarkshistorie, som kun særlige transformatorårnsnorder – for de findes – interesserer sig for. Der findes sågar et lillebitte transformatorårnsmuseum på Als, og på Energimuseet i Tange ved Bjerringbro kan man lære mere om tårnene og den tidlige danske el-kultur.

Op til 1930'erne var transformatorårnene typisk bygget af en lokal murermeister, og dengang lignede mange af dem kirketårne eller små art-déco monumenter. Siden tog stålet over som det mest udbredte byggemateriale, og flere af Randi & Katrines tårne fremstår som grå stålkroppe, slidt af vind og vejr, med regnstriber og rustpletter – det hele dog malet på, og man må gerne røre for selv at checke efter.

Det er altså et stykke hverdags- og brugsarkitektur, som de fleste kender, men stort set ingen har været inde i, for et lyn på døren advarer også her på Arken om, at det er livsfarligt at komme nærmere. De fleste af os har sikkert, som også kunstnerne selv, haft fantasier om, hvordan man på et splitsekund blev forvandlet til en grillkylling, hvis man bare rørte ved sådan et tårn. Udstillingen henligger i tussmørke, hvilket forstærker både det drømmende og det urovækkende. Alle 11 tårne er skaleret til at passe til Arkens midterakse; de første i rækken er forstørret op til 9 meters højde, de midterste er gengivet i 1:1-format, mens det allersidste lille nuttede tårn med blinkende lys er skrumpet til et eventyrtårn på under 3 meter.

Det er en udstilling med ét enkelt, men uhyre omstændeligt og byggeteknisk kompliceret greb, og installationen kan tilgås på mange niveauer. Tårnbyen er underholdende og finurlig. Den kaster gæsten tilbage til barndomserindringerne og fantasier om dødt, der bliver levende. Samtidig repræsenterer den en lidt nostalgisk-kærlig påkalden sig den tidlige modernitetshistorie, lidt ligesom Scorseses fantastiske 3D-film *Hugo*, der på én gang er en hyldest til stumfilmen, mekanisk legetøj og storby-banegårdens effektivt nyskabende orkestrering af tid og rum, folk og fæ.

Randi & Katrine: Mellem tårne. Arken, Ishøj, til 1. nov.

